

DOMOLJUB

ŠTEV. 52.

V LJUBLJANI DNE 29. DECEMBRA 1932

LETO 45

Cena 30 Din za celo leto. Za množinstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V posrednem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhajajo vsako sredo. Svoje in tuje naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročila, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

Beseda o „Velikem Besedniku“

Pred božičnim praznikom je naše časopisje povedalo besedo o »Velikem Besedniku«. Kdo je to? Veliki Besednik se imenuje poglavar framaŕonske lože v Jugoslaviji. Organizacija je mednarodnega značaja, je odločna nasprotnica pravega Boga in zlasti katoliške vere ter ima svoje »podružnice« menda po vseh državah.

O nalogah prostozidarske, masonske ali framaŕonske lože in njenih uspehih v Jugoslaviji je na zborovanju v Somboru nedavno govoril njen poglavar G. Branković. Ta mož je vsemu svetu med drugim tudi to razodel, da so člani prostozidarske organizacije ljudi pri nas na zelo važnih in vplivnih mestih. G. Branković je dalje povedal, da je Zveza narodov framaŕonska pridobitev, zato tudi tako uspešno deluje za mir in razorožitve. Jugoslovanski Veliki Besednik je nato s toplimi izrazi priznal delovanje »svojih bratov« v gotovih društvih, kjer se v škodo prave mladinske vzgoje sicer skrito, vendar baje uspešno lomi kopje za framaŕonerijo. — Ostro je načelnik prostozidarske organizacije v svojem poročilu nastopil proti »klerikalizmu« in jezuitom, proti sv. Tomažu Akvinskemu in zlasti proti slovenski duhovščini, ki je očitno framaŕonskemu štabu najbolj na poti.

Najsti smo samo par važnejših stvari, ki jih je poslušal masonski zbor v Somboru. Pa že te nam več kot dovolj dokazujejo, kdo je največji sovražnik naših najdražjih svetinj, naše vere in našega naroda. Tudi našega naroda! Zakaj prostozidarji zabavajo asimilacijo, ali po domače povedano, Slovenci naj »zle svecani kraljevski besedi ne ostanejo Slovenci, ampak naj čimprej izginejo v neki jezikovni mešanici, ki so si jo izmislili framaŕonci.

Framaŕonske »velike Besednike« in njih nauk katoliški Slovenci odločno odčlanjamo. Imamo že svojega velikega besednika, Jezusa Kristusa, našega Odrašenika, ki je dokazal, in sicer na veke in vsemu človeštvu, kje imata pravi mir in prava ljubezen svoj dom.

Ne rabimo framaŕonskih podružnic ali »venčkov«, čeprav nosijo ime Valentina Vodnika, zakaj Slovenci imamo že mnogo stoletja svoje venčke, to so veličastne naše katoliške hiše božje, kjer se zbiramo v žalosti in v veselju.

Slovenci ne rabimo prostozidarskega »ovanjšanja«, zakaj že davno imamo svojo edino pravo katoliško vero in Cerkev, ki sta bili in še bosta tudi marsikateri zaklenjeni

masonski dušici že ne prej, pa na zadnjo uro v največjo tolažbo in pomoč.

Katoliška cerkev, proti kateri je v glavnem usmerjeno prostozidarsko gibanje, j zmagovito preživela že vse drugačne boje in bojavnike kot jih predstavlja G. Branković in njegov visoki štab. Kje so tiste mogočne države in še bolj mogočni državniki, ki so se zaganjali z neverjetno silo in besnostjo v Petrovo skalo skozi stoletja? Ni jih več in navadno je bil njih konec nad vse žalosten. Cerkev pa je postala močnejša. Danes je največja velesila.

Žalostna usoda čaka brez dvoma tudi poživljeno naša framaŕonstvo in vse njegove priganjele in zaščitnike, od najnižjega do najvišjega. Taka je namreč zgodovina Cerkve in bojov proti njej.

Za usodo prave Kristusove vere se ne bojimo. Peklenska vrata je ne bodo premagala. Vendar je prav, da katoliški Slovenci, sploh vsi katoliški in drugi krščansko misleči Ju-

goslovani smo in ostanemo napram pojavom tako zvane jugoslovanske framaŕonerije do skrajnosti čuječi.

Ker prostozidarji najbolj bližijo katoliško duhovščino, je to dokaz, da je res prvovrstna in da jo moramo baš prav radi tega braniti in ljubiti še bolj kot smo jo.

Ker framaŕoni kriče proti katoliškemu časopisju, je zopet več kot jasno, da se tega časopisja framaŕoni najbolj boje in da je prav radi tega katoliško časopisje nujno potrebno prav vsaki katoliški družini.

Kadar prostozidar ali njegov prijatelj besedi o »miru in ljubezni«, mu povejmo, da poznamo samo en mir in samo eno ljubezen, ki pa nimata z masonskimi blodnjama nič skupnega. Naš mir je naširok Kristusov mir, in naša ljubezen je Kristusova ljubezen!

In še to jim povejmo, da pride čas, ko bomo Slovenci, ljubeči svoj narod in svojo jugoslovansko državo, odločno zahtevali in dosegli, da framaŕonstvo in njegovi visoki in nizki »verniki« ne bodo s svojim »mitom« in s svojo »ljubeznijo« razburjali in izkivali mirnih in po pravi Ljubezni hrepenečih državljanov.

Kako nai si pomagamo?

Kako naj si pomagamo? Kdo bi si rad kaj pomagal? Ko bi le vedel kako?

Vsak si pomaga, kakor si pač more. Nobeden pa ne sme pričakovati, da mu bo sreča kar sama padla v naročje, ali da mu bodo pomagali drugi, če tudi sam ne bo nič storil. Danes je treba počteno v roko pljunuti, potem je že kaj. »Pomagaj si sam in pomagal ti bo Bog«, ta beseda je še vedno resnična.

Pred nekaj leti so si ljudje izmislili in so rekli: »Pomagajmo si med seboj! Drug drugemu sezimo pod pazduho, pa nam bo vsem pomagano! Ustanovimo »Samopomoč«! — Ta misel je gotovo lepa. Če ljudje drug drugemu pomagajo, gre lažje, kakor če je vsak le nase navezan. Misel je lepa — samo računati so bili slabi. Računali so nekako tako-le: Plačal bom 10 Din, dobil jih bom pa 1000. Vsak je tako računal. Kdo bi pa nerad napravil »jurija«, za katerega je dal samo »kovačec! Zato so ljudje trumoma vrel skupaj. Vsak si je hotel na ta način pomagati. Samo tega niso pomislili, kje se bodo »juriji« jemali, če bodo plačevali samo »kovačec«. Zato je tako obrajšana »Samopomoč« kmalu skupaj zropotala. Ljudje so bili v svojih nadah bridko varani. A drugače tudi biti ni moglo. Kdor je znal šteti do pet, je to lahko

naprej zračunal. V drugih državah so »samopomoč« že davno neslavno končale.

Brez nič ni nič. Če hočeš kaj imeti, moraš tudi kaj dati. To je resnica, trda in trdna kot železo. Kdor Vam drugače govori, Vas slepi.

S tem, da je toliko obetajoča »samopomoč« tako žalostno končala, pa ni rečeno, da je vsaka samopomoč nemogoča. »Samopomoč«, da samopomoč je potrebna! Vzemajmo samopomoč še boljše. Pomagajte si med seboj! Toda pošteno! Na trdni podlagi!

Zanesljiv način samopomaganja je gotovo ta, da se zavaruješ. Ljudje, ki kaj mislijo, ki zase in za svoje skrbijo, so do tega prepričanja že davno prišli. Kaj bi bilo, ko bi ne imeli zavarovalnic proti požaru? Kateri hišni posestnik danes ni zavarovan? To je sicer davek, neprijeten davek, a vendar ga vsak raje plačuje, kakor da bi ob pogorišču stal s praznimi rokami. Zavarovanje pa se je raztegnilo tudi na druge potrebe, razmere ali nesreče: proti teži, proti vplomu, za doživetje, proti nezgodam, za slučaj smrti itd. Kdor hoče svoje okrbeti za po svoji smrti, ta se zavaruje. Ljudje izobraženih stanov so večinoma vsi zavarovani.

Zakaj pa naj bi bili preskrbljeni samo tisti,

ki imajo že itak lažje in lepše življenje — oni pa, ki so preskrbe najbolj potrebni, naj bi bili pa nepreskrbljeni? Vse ljudstvo naj se kar najbolj mogoče zavaruje.

Treba je imeti samo pošteno in zanesljivo zavarovalnico! In tako imamo. Velika Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani je lanske jeseni ustanovila nov odsek — kako bi rekli? — »zavarovanje za maso ljudstva«.

Take vrste zavarovanje je vpeljano po vseh naprednih deželah. Povod se izvirsto obnaša.

V Avstriji ima vsaka škofija te vrste zavarovanje. V Gradcu (za graško škofijo) ima to zavarovanje po petih letih že 60.000 članov, na Dunaju ima nad 200.000 članov itd. V Nemčiji bo to zavarovanje imelo kmalu 2.000.000 članov. Tam obstoja že deveto leto. Pri nas pa doslej ni šlo tako, kakor bi bilo pričakovati. In zakaj ne? Začetek je povsod bolj počasen. Tudi drugod spočetka ni šlo tako gladko. Vendar je to zavarovanje izpodrinilo vse samo-

pomoči. Tudi pri nas so še neki pomisleki, dvomi, ugovori in nezaupanje, ki zadržujejo ljudi od pristopa. Mi si hočemo te pomisleke in te ugovore ogledati in videli bomo, da so — prazni.

Toda preden te pomisleke preženemo in ugovore uvržemo, moramo vendar vedeti, katero pa je to zavarovanje. Saj ga še imenovali nismo. Kako mu je ime? »KARITAS«. I, kaj pa se to pravi? »KARITAS«? Kje pa se je vzelo to ime. Karitas je jako lepa beseda in pomeni ljubezen do bližnjega. Saj to tudi je. Z zavarovanjem pri »KARITAS« si pravočasno preskrbimo kritje za pogrebne in druge stroške, ki so v zvezi s smrtjo. S tem napravimo veliko delo usmiljenja, ker rešimo svojce vsaj prvih gmotnih skrbi.

Za smrt je treba preskrbeti dušo in — denar. V smrt naj se ne gre brez dobre preskrbe! Kako se duša preskrbi, to nam pove cerkev. V časnem oziru pa naj se vsak preskrbi pri »KARITAS«. O pomislekih in nezaupanju pa bomo govorili prihodnjik.

Občine in občinske davčine

K članku na 653. strani v zadnji (51.) številki »Domoljuba« je potreben maj dodatek. Članek je bil namreč napisan, preden je bil objavljen v »Službenem listu dravske banovine« (od 27. aprila 1932, št. 337-33) zakon o izločitvi in dopolnitvah zakona o državnih trošarini z dne 18. aprila 1932. Da ne bo nesporazuma ali da bi nam na vse zadnje še kdo očital nevednost, opozarjamo, da takrat, ko je bil ta članek že v tiskavici, še ni bilo znano, kakšno trošarino bo pobirala država od vina in drugih opojnih pijač, in kakšno bo pobirala za pobiranje občinskih trošarin. Takrat se namreč napeli vinogradniki in veletrgovci in založniki vina vsa sila, da bi dosegli čim najnižjo obdavčitev vina in drugih opojnih pijač z državnimi in samoupravnimi trošarinami. To se jim je tudi posrečilo, čeprav je bilo predloženih ministrstvu več na-

sprotnih predstavl, med njimi zlasti bivše »Zupanske zveze za dravsko banovino« s predlogom, da naj se pastil občinam svoboda pri obdavčenju pijač do one višine, ki je potrebna, da se vzdrži ravnotežje v občinskem gospodarstvu. Ne vem, komu na ljubo v prvi vrsti je prodrl vzlic nasprotnemu mišljenju predloženi zakonski načrt, in bil potem sklenjen ter objavljen prej navedeni zakon.

Z njim je bila odpravljena državna trošarina od potohene množine (to je od konsumna ali použitja), ki je znašala dolejš 50 Din od hektolitra vina. V tem smislu je treba popraviti uvodom omenjeni naš članek. Kakor znano, se pobira sedaj po § 2 navedenega zakona na vino in žganič kot državna trošarina pavšalna taksa od točilev pijač. S tem je torej v resnici obdavčena čisti, dočim je konsum (potrošnja ali použtje) kot tak neobdavčen.

Po izpremenjenem zakonu o državni trošarini je pa še dopustno obdavčenje pijač od konsumna, to je od množin potohene pijač, občinam, toda z znatnimi omejitvami. Po sedanjih določbah bi smele obdavčiti velike mestne občine vino le v višini po 100 Din od hektolitra, male selske ali podeželske občine pa samo po 50 Din od hl; a žganje in špirit le v višini 5 Din od hektolitrske stopnje alkohola.

Prav zato je bil napisan naš članek, da pokaže, kako nemogoče je in za naše občine nevzdržno, ako naj se jim glede na tako ogromno obremenitev odvzamejo davčni viri z obdavčenjem pijač, ki še najmanj boli producenta, pa tudi ne konsumenta, kdor ima toliko pod palcem, da si jih lahko privoži. Zato moramo le pozdraviti vesti, ki jih čujemo, da bo občinam zopet dovoljeno pobirati višje trošarinske davčine na vino, kakor so dopustne po sedaj veljavnem zakonu. Zeleti je samo še, da se dopusti tudi višje obdavčenje vseh vrst žganja.

Prav tako je zeleti, da poseže po obdavčenju konsumna zopet država in banovina, ker je pač to obdavčenje najbolj pravično, dočim imajo od plačevanja točilnih taksi dobiček večji obrati, mali pa — zgubo.

V ostalem je naš članek prav tako aktualen in stvaren danes, kakor je bil takrat, ko

PO SVETU Katoliška cerkev

s Novo leto bo sveto leto. Pred božičnim praznikom je papež Pij XI. poslal po radijskem spomeniku vsemu krščanskemu svetu. Ob tej priliki se je spomnil raznih žalostnih pa tudi veselih dogodkov leta 1932. S tugo v srcu veselih dogodkov leta 1932. S tugo v srcu je sv. Oče omenjal preganjanje krščanske vere in cerkve v Španiji, Mehiki in Rusiji. Nato je spomnil svetovne krize, ki je tako krutl zadoela delavce in ubožce. Izmed veselih dogodkov je poudarjal papež evharistični kongres v irskem Dublinu ter premirje med Bolivijo in Paragvajem, ki se je sklenilo na posredovanje sv. stolice. Končno je sv. Oče povedal sveto leto 1933, s katerim letom je sv. smrti Kristusove preteklo 1900 let. To sv. leto se bo začelo 2. aprila 1933, to je na Svetno deljo in bo trajalo od 2. aprila 1934, to je drugega velikončnega praznika. Podrobnost o sv. letu bo papež razglasil v posebnem pismu. Na koncu prosi papež Boga, da bi se prihodnje leto ne govorilo več o vojni odškodnini, o dolgovi in bankrotih ter o mednarodnih sporih, ampak o bratstvu, ki naj zavladna svetu po socialni pravičnosti in ljubezni do bližnjega.

s Drobil, v Santa Fé v Severni Ameriki je umrl nadškof msgr. Albert Thomas Daseger, iz reda Sv. Frančiška. — Srebrni kardinalski jubilej je obhajal 16. decembra bivši zaslužni papeški državni tajnik kardinal Peter Gasparri. — 50 vagonov kuriva je daroval za najnuj potrebne svoje škofije olomuški nadškof dr. Prečan.

Avstrija

s Škofje so zborovali nedavno v Salzburgu. Na koncu so sprejeli razne resolucije, med katerimi je pač najvažnejša ona proti odesrčanju, ki se je v zadnjih letih tako zelo razpaslo po vseh državah. Finančni mogočniki — tako pravijo škofje — ropajo cele narode, malim in srednjim ljudem krajejo vse njihove prihranke iz žepa in si zaslužujejo ne samo delavce, ampak tudi obrtnike in kmete. O kmetu pišejo avstrijski škofje, da njegovo blagostanje naglo pada, breme dolgov požira vse sadove njegovega dela, gospodarstva prihajajo na boben, tako da se bajtarji, ki imajo komaj za sol enkrat na dan, v svojem obupu čedalje bolj boljševizirajo. Bogastvo ne služi, kot bi moralo, blagostanju celokupne družbe, ampak ima v rokah vse dobrine sveta le peščica ljudi, zbranih okrog svetovnega velekapitala. To svojo moč, podpirano od zelo visokih krogov, brezobzirno izkorišča napram vsem slojem, revnim in najrevnejšim. Treba je — pravijo škofje — da državna oblast pripomore na čelom navedenosti in pravice do veljave v obla-

je bil pisan. — Kar tiče naposled cene vina, tudi ni mnogo spremembe od tedaj, razen morda toliko, da mora pridelovalec vina veleznikom prodajati ga za še nižjo, za sramotno nizko ceno: tudi po 1 Din za liter, a točijo se še danes na pr. v Ljubljani vina navadna po 12 Din, tudi po 14 Din, boljše stara pa po 16, da celo po 18 Din. — Blaveno veljajo torej izvajanja v našem članku še danes, ker se pač načelna. F. K.

112 let je že stara Kranjska hranilnica

ki se imenuje sedaj

Hranilnica Dravske banovine

LJUBLJANA, Knafljeva ul. 9

Tu naložite na naj-
boljše obresti svoje
prihranke!

Za vlogo in vse obveznosti hranilnice
jamči celotna Dravska banovina z vsem
svojem premoženjem in vso svojo
davčno močjo.

Najvarnejša naložitev
denarja!

Najvišje obrestovanje!

sti kredita, cen in plač. Treba je, da se ustvarijo možnosti poščenega dela za vsakogar in da se na najstrožji način prepreči oduševstvo. Ljudje — pravijo Škofje — ne morejo že več dihati. Zveza narodov bi imela na tem polju velik odela, zakaj nezastíšan nastop mednarodnega finančnega kapitala ogroža gospodarsko blaginjo in socialni red po vsem svetu. Naša nujna dolžnost pa je, da vsi pomagamo z deli krščanskega usmiljenja ter tako omilimo budo milonov brezno elnih.

s Resolucija koroških Slovencev, sprejeta na običnem zboru Slov. kršč. socialne zveze za Koroško dne 15. decembra 1932, se glasi: Zastopniki Miridesetih, v SKSZ za Koroško vladnih izobraževalnih društev protestirajo proti zabranitvi pevске turneje slovenskih koroških zborov po koroški deželni oblasti. S tem, da je deželna oblast zabranila izstavo običajnega skupnega počnega lista in tako onemogočila turnejo s slovensko koroško narodno pesmijo, je kratila manjšini najelementarnejšo pravico kulturnega sožitja manjšine z materinskim narodom in dotazala, da pozna napram manjšini le politiko moči in ne pravice. Z zadoščenjem in veseljem vzamejo zastopniki na znanje izredni interes rojakov za slovensko koroško narodno pesem in obljubujejo, da dokazajo svojo hvaležnost s podvojeno in pozlačeno gojitvijo slovenske melodije. Za osrednji odbor: župnik Vinko Poljanec, t. št. predsednik.

s To in ono. Predsednik avstrijske republike Miklas je izjavil, da more rešiti srednjo in vzhodno Evropo samo gospodarsko zblizanje vseh narodov od Severnega do Jadranskega morja in od Rena do Transilvanskih Alp, ne pa »Anschluss« (priključitev Avstrije k Nemčiji). — V binkoštnih prihodnjega leta se vrši v Celovcu zborovanje društva za inozemsko nemštvo. Računajo na udeležbo 10.000 ljudi iz Nemčije in drugod. — Župnija Bela je dobila novega župnika g. Aleša Zechnerja. — V Beli je umrla 78 letna Podpesnikova Ana. — Na Štefanovo je priredilo izobraževalno društvo v Selah igro »Pri kapelici«. Isti dan so igrala zahodna dekleta »Sv. Elizabet«, v Svečah pa so predstavljali igro »Veseli dan ali Matiček se ženik«.

Nemčija

s Nemei snajo. Schleicherjeva vlada je odpravila zasilno naredbo, s katero se je omejila svoboda tiska, dalje zasilno naredbo o zaščiti republike in končno zasilno naredbo o omejevanju zborovalne svobode. Če pomislimo, kako močna je v Nemčiji komunistična stranka, so najnovejše odredbe Schleicherjeve vlade zelo dalekosežne, pa tudi pogumne. Hkratu z zopetno dodelitvijo politične svobode pa hoče nemška vlada z visokimi krediti za javna dela zaposliti brezposelne.

Italija

s Razno. Tržaški škof dr. Alojzij Fogar je 17. dec. delil v goriški stolnici višje in nižje redove mašniškega posvečenja. — Na sv. Stefana dan je imel zlato mašo v Skopem na Krasu magr. Stefan Kroppek, roj. v Varaždinu. — V Postojni zgradijo še eno vojašnico za obmejno milico in stanovanjsko hišo za političke agente. — Najbrže se bodo že v kratkem pričela dela za žična dvigala od Soče pri Solkanu na Svežo goro. Vožnja bo trajala 6 minut. — V Sl. Vidu nad Vipavo so obdarovali otroke s slaščicami, obleko in obuvalom, ki jih je poslalo znano raznarodovalno društvo »Italia redentat«. — V Košani in v Proseku so za

Po slabem vremenu

pomoč skoro hitra

Deževni dnevi, premočeni čevlji, vlažna obleka, znak nevarnosti. Prehlajenje, omotica, revmatizem, ilias. Bolečine po vsem telesu, prsa zapirana, zadušljivost.

Ublažite si ta neprijeten občutek. Namažite se s SLOAN-OVIM Linimentom. Greje, polajšuje zadohu, odpravi bolečine.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine.

»Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja Sanitetsko odobreno z rešenjem S. št. 4497 od 15. marca 1932.«

Udeleženci in udeleženci pri krojevalnem s tečajem za damsko in moško krojenje, ki ga je sprejel vodil g. krojni učitelj Teo dor Kuac, v Velikih Laščah. Tečaj je priredila zadruga krojev in kroje, z a sodna okraja Ribnica in Velike Lašče

Čitaj »Domoljub«!

Smrt v l. 1932

Veliko število znanih in pomembnih osebnosti je ugrabila smrt v letu 1932. Slika nas spominja le najznamenitejših. Prva vrsta od zgoraj navzdol: Nekdanji nemški šef mornarice, admiral Zenker; znani slikar Max Slevogt; nekdanji avstrijski zvezni kancler dr. Schober. — Srednja vrsta v istem redu: Francoski državnik Briand, levo; nemški učenjak prof. Rubner, desno; zgodovinar Lenz; spodaj: francoski držav. predsednik Doumer; desno: japonski min. predsednik Inukai, oba sta bila žrtvi atentata; spodaj: nekdanji avstrijski zvezni kancler dr. Seipel. — Zadnja vrsta od zgoraj navzdol: Nekdanji aaski kralj Friderik Avgust, znani slikar in grafik Orlik in bivši portugalski kralj Emanuel.

Ko sem hotel baš odpreti vrata dotične hiše, so se ta nenadno pred menoj odprla, v njih pa je stal starejši gospod z naočniki ter mi dejal: »Nesite to pismo naši podružnici tam in tam, toda zelo hitro, mudi se.« Takoj sem se obrnil in izvršil nenavadno naročilo. V lokalu podružnice so mi na podlagi pisma, ki sem ga prinesel, izročili zavoj. Tega sem prinesel po kratkem času onemu gospodu, ki me je z naročilom poslal. »Kdo pa ste vi?« me je vprašal začuden. Pojasnil sem mu vse. Ker sem naročilo točno in hitro izvršil, sem dobil mesto, ki bi imelo biti v kratkem v oglašitvi. Pozneje sem zvedel, da je bil gospod zelo kratkoviden in me je imel za enega svojih naslužencev. Še danes sem vesel in zadovoljen pri tej tvrdki.

Odkritosrčnost se je obnesla. Bil sem popolnoma obupan, nikjer nobenega dela, zaman vse iskanje, brez beliča v žepu. Vseeno mi je bilo, kaj se zgodi z menoj, brezbrizen sem postavil po okolici mesta, ki mi pa ni bila dosti znana. Nekoč sem zagledal na nizkem gričku na samotni stoječo veliko hišo, obdano z obširnimi vrtni. V trenutku je bil moj sklep storjen in nameril sem korake v ono smer z namenom, da izvršim vlom. Nenadoma mi je nekdo položil roko na ramo rekoč: »Kaj je? Kaj hočete tod?« Zaobrnil sem se in kot oprostilo odvrnil: »Slišal sem, da potrebujete vrtnarja in hotel sem vprašati, ako ne bi morda dobil delo.« Oni je prodirno uprl vame svoje oči: »Ste v resnici prišli sem s tem namenom?« je vprašal. Odkimal sem. Nekaj mi je narekovalo, naj mu povem vso resnico in tako sem tudi storil. Poslušal me je do konca moje zgodbe. »Ker ste govorili odkritosrčno, vas sprejemem v službo vrtnarja, kakršnega v resnici potrebujemo. Seveda,« je dostavil, »razume se, na poskušnjo, kajti ljudje, ki mislijo vlamjati, ne morem kar tako meni nič tebi nič sprejeti pod streho svoje hiše.« Ni mi treba še posebej poudarjati, kolikšna je bila moja radost, ko sem zaslišal te zlate besede, katerih pomen prav razumem le oni, ki je bil dolgo let brezposeln. Preizkušnjo dobo sem prestal in danes sem srečen in zadovoljen vrtnar.

Porcelan čisti...

čistilka Vim bleščeče sijajno!

Iz čiste in lepe porcelanaste posode diši jed mnogo prijetnejše! In to omogoči VIM. VIM odstrani hitro in lahko vse ostanke in sledove jedil, ker vsebuje milo. Poleg tega ne pušča VIM nikoli prask, marveč čisti temeljito in pazljivo.

v. 2-12-32

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Kupujte pri tržnicah, ki inserirajo v »Domoljubu!«

KAJ JE NOVEGA

Zahvala

Upravi »Domoljubac.

Ljubljana.

Podpisani Alojzij Medžever, posestnik v Zalem logu pri Železnikih, se »Domoljubcu« najplejše zahvalim za poslano podporo 1000 dinarjev, ker me je zadela nesreča in mi pogorela lišna in vse gospodarska poslopja.

Zali log, centrala 1932.

Alojzij Medžever, s. r.

Osebnosti

d Nadškof dr. Anton Bon. Jeglič je šel ono soboto na sprejem. Ker je bilo precej mrzlo in je pihal veter, se je najbrž nekoliko prehladil. V nedeljo dopoldne ga je v sobi obšla slabost in je padel. Padec ni imel nobenih hudih posledic. Nastalo je le močno krvavenje iz nosa, ki pa je zmanjšalo pritisk na možgane. Prevzvišeni gosp. nadškof se zopet dobro

počuti in mu želimo, da bi ga nam Bog ohranil še dolgo čilega in zdravega.

d Veselo in srečno novo leto voščijo vsem svojim prijateljem Janez Brodar, Ivan Strcin in Anton Umnik, bivši slovenski poslanci, ki se nahajajo sedaj v Belgradu.

d Nov zdravnik v Kamniku, Dr. France Pacelj ordinira v Kamniku v Maistrovi ulici 5.

d 80 let je dopolnil v decembru v Prekomu pri Zadru bivši dalnatiški državni poslanec duhovnik g. Ivan Prodan. Bog ga ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

d Duhovniške vesti. Imenovani so: Dr. Marian Dokler, kaplan v Preski je imenovan za veroučitelja na II. drž. real. gimnaziji v Ljubljani; Franc Gornik, kaplan v Begunjah pri Lescah, za upravitelja te župnije; Ivan Gogola, župnik v Stari Oselici za upravitelja župnije Nova Oselica; Janez Jalen, katehet na dopustu, za dušnega pastirja v No-

tranjih goricah, župnije Brezovica pri Ljubljani.

d 60 letnico rojstva je praznoval te dni značajan in zaveden katoliški gosp. Anton Sotlar, trgovec in posestnik v Radečah pri Zidanem mostu. Tudi »Domoljubu« je že nad 25 let zvesti naročnik. Bog živi gosp. jubilarja še mnogo let!

d Iz poslanskega kluba Jugoslovanske kmetijske demokracije je izstopil dr. Bogumil Vošnjak in vstopil v Jugoslovanski narodni klub.

Domače novice

Papež o pomenu katoliškega tiska.

Pri sprejemu neke visokošolske mladine je papež Pij XI. spregovoril nekaj besed o pomenu katoliškega tiska:

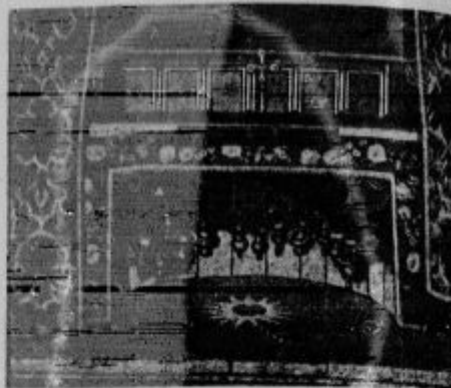
»Za uresničenje katoliških interesov so katoliški listi nenadomestljiv vir. Radi tega mora sleherni katoličan misliti na to, kako bo podprl gospodarski pogoj katoliških listov...« Svoti oče pravi, da je gospodarsko težko uspevati listu, ki se more držati moralnih norm; saj ne sme sprejemati oglasov, ki niso pošteni,

Nova nemška tola v Sofiji. Te dni je bilo dograjeno veliko šolsko poslopje za nemški živelj v Sofiji.
»Drang nach Ostern« se marljivo uveljavlja...

Pred nedavnimi izvoljeni čileški prezident Alessandri je bil te dni od parlamenta potrjen.

Betlehem. Zvezda pod oltarjem kaže mesto Jezusovega rojstva.

Znameniti dogodki v letu 1932

1. Wolfgang Goethe, katerega stoto obletnico smrti je to leto obhajal ves kulturni svet. 2. Trup šolske ladje »Niobe«, ki se je 26. julija potopila, z njo je leglo v morske valove 89 mladih življenj. 3. Pavel Hindenburg, ki je bil 10. aprila drugič izvoljen za predsednika Nemčije. 4. Po strahotnem potresu na Halkidiki, kjer je našlo več sto ljudi smrt pod razvalinami. 5. Profesor Piccard, ki se je s drugim balonom spustil v stratosferno območje (6), kjer je dosegel višino nad 16.000 m. 7. Potapljaški poskusi na mestu nesreče, kjer se je potopil angleški U-čoln »M 2«, a hkratu z njim posadka 55 moških. 8. Nemški letalec Bertram, ki je moral pri nekem poletu na vzhod pristati na neobljubljeni zapadnoavstralski obali, kjer je pretrpel s svojim tovarnikom nedopovedna pomanjkanja, dočel je pušč

niso našli. 9. Izbruh enega izmed kordiljeraleh vulkanov, ki so opustošili ves zapadni del Amerike ob znani katastrofi. 10. Notranji nemški minister dr. Brüning in pruski min. predsednik Oton Braun (11), kateremu je Papenova vlada porušila kabineto. 12. Iz strašnih japonsko-kitajskih bojov: japonski odlopi vozovi drve v šanghajsko predmestje. 13. Dr. Brüning, državni kancelar do meseca maja. 14. Papen, Brüningov naslednik. 15. Schleicher, dosednji vojni minister, je v decembru prevzel kancersko službo. 16. Gronau (spodaj desno) s svojim moštvo, s katerim je preletel okrog sveta. 17. Ogromna vhodna vrata na prostore glavnega stadiona v Los Angelesu. 18. Dr. Iwing Langmuir (USA), letni Nobelov nagrajenec za kemijo. 19. Franklin Roosevelt, novoizvoljeni predsednik Združenih držav. 20.

Lebrun, franc. državni predsednik po umoru Doumerjevem. 21. Poljak Zwirko, zmagovalac evropskega krožnega poleta za l. 1932, je nedolgo po svoji zmagi treščil z letalom na tla. 22. Gerhart Hauptmann, katerega 70. letnico rojstva je vsa Nemčija praznovala. 23. Gladovni pohod angleških brezposelnih delavcev v London. Poslabšanje svetovne gospodarske krize je dovedel ves svet do nemirov. 24. John Galsworthy, veliki angleški romanopisec, ki je prejel letos Nobelovo literarno nagrado. 25. Razdejana tovarna v Premnitzu (Brandenburg), kjer je radi eksplozije našlo smrt 12 oseb. 26. Novoizvoljeni irski državni predsednik de Valera, ki nadzira politiko popolne osamosvojitve Irske od Anglije. 27. Atentat na Doumerja. Težko ranjenega Doumerja neso v njegov avtomobil.

saj ne sme pisati, kar bi posamezni denarniki agražali, marveč hoditi zmerom in povsod ravno in čisto pot.

Da bo torej katoliški tisk mogel vršiti pred celim svetom svoje visoko poslanstvo, mu morajo katoličani z ljubeznijo stati ob strani. Pridobivanje številnih naročnikov za pojačanje in razširjanje katoliškega tiska — to bi bilo pomembno delo katoliškega apostolata. Nadalje omenja sveti oče vzorno dejavnost holandskih katoličanov za svoj tisk; deloma se pojavlja podobna gorečnost tudi med francoskimi, belgijskimi, nemškimi in avstrijskimi katoličani. Zatorej blagoslovja vse one plemenite ljudi, ki delujejo za katoliški tisk.

d Okrog kmetijskega doma. Sadjarstvo: Dokler je primerno vreme, nadaljujemo s čiščenjem sadnega drevja. Pozor na jajčeca in zimska gnezda raznega mrčesa! Nad kravato uš 25% arborinoma! Pregoste ali na kak drugi način poškodovane veje odžagaj in namaži rada s smoljo! Odžagane veje pusti za enkrat pod drevjem; morda bo zajcu všeč to blago in bo pustil debela mladih dreves pri miru. Sicer pa zavaruj mlado sadno drevje proti zračni nadlogi, kakaj maže se niso obnele. Če ni mraza pod 5 stopinj, lahko brez vsega nadaljujemo z obrezovanjem drevja. — Vinograd: Zavaruj lrtje proti mrazu, ogri zlasti cepljeno mesto! Z rigolanjem po možnosti nadaljujemo. V kleti pretakamo stara vina, pri tem skrbimo, da pridejo čim bolj zrakom v dotiko. Nepokipela vina silimo k pokopenju. Zapolnjujemo sode. Če se nismo, zavarujemo klet proti mrazu. Kuhano žganje. — Poljedelstvo: Za apnanje zemlje je sedaj zelo primeren čas. Trosimo na drobno zmeleto žgano apno! Na travnike hlevski gnoj in kompost! Dolge zimske večere uporabimo za čitanje strokovnega časopisa in zlasti našega najboljšega tednika »Domoljuba« z »Gospodarjem« in »Gospodinjjo«. V Slov. krajini se vrši enomesečni tečaj pletenja jerbasov, košar in drugih podobnih, kmetijski hiši mnino potrebnih predmetov. — Božični teden porabijo, oziroma so, ko to pišemo, deloma že porabile gojenke gospodinjske šole v Mali Loki na Dolenjskem za razna notranja gospodinjska dela: pravega pouka sicer ni, pač pa bodo predle, predelavale in popravljale staro obleko itd. kuhale bodo tudi domače milo in sicer na sledeči način: Med vednim mešanjem in lahkim vrenjem bodo od 2 in pol do 3 ure kuhale 9 l vode, 3 kg loja in pol kg lužnega kamna. Ko je zmes kuhana, pridenejo še četrta litra terpentina, zato da bo imelo milo lepši duh. In da se bo milo penilo, stresejo v posodo še zavojček »Radonax«. Po še par minutnem kuhanju, stresejo tekočino v primerno posodo in čez nekaj časa razrežejo na kose Nato pa denejo posodo za par minut na toplo, da se kosi mila lažje ločijo od nje. Tako domače milo je prav dobro in ne stane 1 kg več kot 2 do 3 Din.

d Pomanjkane divjačine se opaža na trgih. Večino postrleljene divjadi namreč pokupijo veletrgovci ter jo izvažajo v inozemstvo.

Kadar gre za zavarovanje, potem edino le domača slovenska **VZAJEMNA ZAVAROVALNICA** v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, virom, nezgode, jamstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje. Karitas, Pojavnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19

d 40 poljskih medicincev židov se je baje vpisalo na ljubljansko univerzo.

d Božične počitnice na žolah trajajo do vključno 10. januarja 1933.

d Okrožnico o misijonih so izdali jugoslovanski škofje. Prebrana bo vernikom na praznik Razglasenja Gospodovega dne 6. januarja 1933.

d Po 18 letih se je vrnil Jože Škrli, po domi »Bosteč« iz Kleč pri Ljubljani. Imenovani je bil v svetovni vojni in po prevratu ostal v Boleslavi na Poljskem. V Boleslavi je živel 15 let. Zadnje čase pa je tudi tam težko za delo. Že dve leti je hodil vsepovsod, a nikjer ni dobil stalnega dela. Prehobil je Rusijo, Češkoslovaško, Madjarsko in vso Poljsko, pa nikjer dela. Želja po domu ga je napotila, da se je napotil proti domu, in, sicer kar peš. Na pot se je odpravil koncem oktobra in je prišel po 34 dnevih v svojo rojstno vas. Prehobil je 1494 km. Preživljal se je samo od tega, kar so mu dobri ljudje dali. Najbolj vpludni so bili Slovaki in Avstrijci, dočim so bili Madjari jako osorni z njim. Vsled dolge hoje so mu noge popolnoma zatekle. Povsod vlada še večja draginja in brezposelnost. Vesel je bil, ko je po kratkem počitku dobil takoj delo v Ljubljani. Ker je dober tesar, ga je vzel v službo gosp. ing. Dukič.

d Za 26.666.000 Din raznega tobaka oziroma njegovih izdelkov so pokadili Mariborčani v letu 1932. Ogromna vsota, če pomislimo, da daleč prekaša redne, potrebščine in dohodke mariborske občine, ki so proračunani na svojih 20 milijonov.

PLANINKA ČAJ

Bahovec ojačuje organe
za izločanje, krepi kri
in celi organizem. Zavi-
tek Din 20,- v apotekah.

d Olajšave pri plačevanju radia. Z odlokom prometnega ministra se izpremeni odstavek 29 pravilnika o radijskih sprejemnih aparatih. Odstavek se zdaj v celoti takole glasi: Naročnina za pravico do uporabe radijskih sprejemnih aparatov se bo pobirala od novih naročnikov za 3 mesece vnaprej. Naročnina se bo računala od 1. dne v mesecu, v katerem se izda dovoljenje. Pri nadaljnjem plačevanju naročnine bodo naročniki lahko plačevali za tri mesece ali pa za 1 mesec, toda vselej vnaprej. Naročnina se bo plačevala tišti pošti, ki izda dovoljenje. Pri poravnanju naročnine mora naročnik pokazati dovoljenje, da sme imeti radijski aparat, ali pa povedati številko dovoljenja. Način plačevanja bo predpisan s posebno uredbo.

d Vojnice morajo odmeriti davčni uradi za vsa leta vključno do leta 1932.

d Banovinski proračuni za 1933/34. 46.7 milijonov znaša proračun Primorske banovine, 37 milijonov proračun Vrbaske banovine, 128 milijonov proračun Dunavske banovine, 47.94 proračun Vardarske banovine. Vsi ti banovinski proračuni so za 3 do 10 milijonov dinarjev nižji od prejšnjoletnih.

d Tudi za klanje živine v klanjnicah se mora plačati skupni davek na poslovni promet, je pojasnil te dni davčni oddelek v finančnem ministrstvu.

Odprte oči tudi pri umivanju glave! To udobnost vam nudijo očala proti peni, ki obvarujejo oči pred vodo in peno. Sedaj ni več potrebno z zaprtimi očmi tipati po čistilnem sredstvu in po brisači. Tudi za otroke umivanje glave ne bo več muka. Očala proti peni so omot vsakega zavojčka »Crne glave«, kateremu je vedno priloženo tudi sredstvo »Haarglanze« za izpiranje. »Haarglanze« osveži lasne in jim da naravni in lepi sijaj. 6

d Ni kmečke prezadolženosti. V »Trgovskem listu« z dne 20. decembra 1932 čitamo: Kako silno pretirano, da ne rečemo že iz trte zvito, je vse tarnanje o kmečki prezadolženosti, kaže pregled kmečkih dolgov, ki so jo te dni sestavili črnogorski denarni zavodi o zadolženosti črnogorskega kmeta. Po tej statistiki je bilo v vsej stari Crni gori 7082 kmetov-dolžnikov, ki so dolžni denarnim zavodom 13.5 milijonov Din. Od teh 1932 kmetov dolguje 5012 kmetov ali 70% vseh kmetov manj ko 2000 Din; 1935 ali 23% ima dolgov v višini do 5000 Din. Torej od 93% vseh kmetov ni niti eden dolžan nad 5000 Din. Med 5000 in 10.000 Din dolga ima 5% kmetov in nad 10.000 Din le 1.05%. Te številke jasno kažejo, da črnogorskega kmeta dolgov ne tarejo. Dostati drugače ko v Crni gori pa tudi ni v Hercegovini in v drugih sorodnih krajih. Pesem o kmečki zadolženosti je torej čisto umetna pesem, ki je nastala v prvi vrsti vsled politične špekulacije. — Tako glasilo našega trgovstva. Mi imamo o kmečki prezadolženosti sveda drugačno mnenje.

Med brati Hrvati

d 5011 delavcev je bilo v septembru nezaposlenih v Splitu.

d Brezplačno in brez bolečin. Iz Petrinje na Hrvatskem poročajo, da je tam vzbudil veliko pozornost Romun Konstatin Tutu, ki je prišel na zadnji veliki sejem ter s svojim avtomobilom obstal na glavnem trgu, kjer je brezplačno in brez bolečin kmetom ruval zobe in škrbine. To je neki delal brez vsakega orodja in z veliko lahkoto. Z dvema prstoma desne roke je zagrabil bolni zob ali škrbino v kmetovih čeljustih, pa je že bilo končano. Zato se ni čuditi, če je okrog njegovega avtomobila bil tak naval, da bi bili ljudje kmalu preobrnili avtomobil. S svojim obiskom je mož kajpada delal reklamo zase in obenem v dejanju polemiziral z zobozdravniki, ki trde, da je njegov način zdravljenja zob le sleparstvo. Pri teh Romunovih operacijah je bilo navzočnih tudi veliko število izobraženstva. Kakor pravijo, Tutu zelo dobro pozna vse zobne organe, obenem ima veliko moč v prstih svoje desne roke, s katero izdira zob, med tem ko s prstom leve roke baje pritisne na glavni živec na ta način, da prepreči bolečino. Saj njegovi pacienti so trdili, da res niso čutili. O tem čudnem »doktorju« sedaj govori vsa Petrinja.

d Sredi ceste se je zgrudil. V neki ulici v Novem Sadu so te dni zgodaj jutraj našli nezvestnega mladeniča. Relevalno društvo ga je prepeljalo v bolnišnico. Ko se je zavedel, je povedal, da se piše Bogdan Dragulj, 20 let star iz Bosanske Gradiške. Za ajiš pet dni je potoval iz Sabca do Novega Sada, iskajoč dela. Par dni ni ničesar jedel, poleg tega ga je pa še silno zeblo in tako se je zgrudil sredi ceste. Zdravnik je ugotovil, da je ubogi mladenič.

Anglijska mlada športnica, ki je nedavno zmaga svojega moža na progi London — Kapstad, se je zlat zepet vrnila na svoje letališče v London. Na povratni vožnji je znova ustoličila rekord, ki ga je postavil njen mož Molison za leto 1931. Potrebnovala je namreč za to pot le 7 dni in 11 ur.

Tiseckrat na sovražnika vrženih črnih eksplozivov! Bavarski planinski vodnik Ivan Erhardt, imenovan »Črni Bart«, se je za svojo 75. letnico rojstva zadel tisočkrat na ta najvišji vrh.

Prebivalci pokrajin ob Amurju v azijski Rusiji — potomci mandžursko-ljungskega plemen — žive še danes na zelo nizki stopnji kulture. Njgi lovec in ribič. Pričujejoča dama, ki je iz rodu Gollov, nosi na hrbtu privezanega otroka, a zvesta spremljevalka ji je pipa, s katero odganja komarje, ki jih je izredno mnogo v teh krajih.

Polje krvi. V Španiji, kjer je raznemno je izbruhnila generalna stavka, nastopila krvavi nemiri med stavkajočimi delavci in policijo. Mnogo oseb je ranjenih, še več pa v zaporih.

Bellschmidski zvon poje

V Franciji prireja Rdeči križ tečaj, na katerih poučujejo rezervni častniki civilno prebivalstvo, kako naj rabi plinske maske v primeru sovražnega napada s plinom. Na razorožitveni konferenci delajo na to, da bi se sklenil vojni — k tej spada v prvi vrsti plinska — prepovedala. Prav naša elita nas svari pred optimizmom, saj je gotovo, da bi se v vojnem času nikoli ne zmenil za takšne prepovedi. Človeštva še danes ni srečala pamet.

Prostori! Pred dnevi je vodila smučarske svojega malega po londonskih ulicah

ki stoji zunaj mesta, 14 ročnih bomb, od katerih dve nista eksplodirali. Eksplozija ni napravila, kot uradno poročajo, nikakšne škode. Bombe so sistema „Odrin“, kakršne rabijo bolgarski četaši. Oblast je uvedla preiskavo za storilce po sledovih, ki vodijo proti bolgarski meji.

d 27 bank je v Črni gori. Imajo skupno nad 46 milijonov Din.

d 666 konkurzov in 1075 prisilnih poravnjav je bilo od januarja do novembra 1932 v naši državi.

d Kljub vsem težavam je Jugoslavija znatno razširila svoje železniško omrežje, kar najbolje dokazujejo te številke: Leta 1918 je znašala železniška mreža v Jugoslaviji 8800 km, l. 1919 8991 km, l. 1920 9332 km, l. 1921 9420 km, l. 1922 9618 km, l. 1923 9626 km, l. 1924 9836 km, l. 1925 9859 km, l. 1926 10.050 km, l. 1927 10.063 km, l. 1928 10.103 km, leta 1930 ravno toliko, leta 1931 10.224 km. V vsem je bilo zgrajeno 1219 km nove proge, za kar je bilo izdanih 1515 milijonov dinarjev. Od novih prog je bilo zgrajenih v Sloveniji 37,5 km za 51 milijonov, na Hrvaškem in v Slavoniji 445 km za 461,8, v Dalmaciji 23,3 km za 59,5, v Bosni in Hercegovini 82,1 km za 55,6, v Vojvodini 37,5 km za 84,5, v Srbiji 366,4 km za 775,7 in v južni Srbiji 227 km za 126,7 milijonov Din.

d Finančni odbor v Beogradu je sklenil, da smejo podeželske občine v bodoče pobirati na vino 1 Din trošarine, mestne občine pa 1,50 Din od litra. Za žganje ostane v veljavi maksimirana trošarina 5 Din od hektolitrsk stopnje.

d Lesna trgovina z Italije se je v zadnjem času nekoliko popravila. Zanimanje za jugoslovanski les je večje, še vedno pa je valed neznosne konkurence cena nizka. — Naš izvoz lesa na Madjarsko je v zadnjem času čisto prenehal. — Tudi lesna trgovina s Francijo je čisto zastala in bi bilo prav, da bi naša diplomacija v tem pogledu prav krepko posegla vmes; boljša pa je lesna trgovina s francoskimi kolonijami, posebno z afriškim Alžirrom. — Angleški trg vedno manj jemlje našega blaga in raje kupuje cenejši ruski les.

d Kaj je prejela 15. decembra Amerika. Dne 15. decembra so prejele Združene države Severne Amerike ta plačila: od Velike Britanije 95.750.000, od Českoslovaške 1.500.000,

od Italije 1.245.000, od Finske 186.000, od Latviske 148.000 in od Litve 92.000 dolarjev, skupno od vseh 98.722.675 dolarjev. — Niso pa plačale zapadlih obrovov te države: Francija 19,2, Poljska 4,4, Belgija 2,1, Estonija 0,356 in Madjarska 0,041 milijonov dolarjev. Skupno bi morale te države plačati 26 milijonov dolarjev.

d Niso mogli dokončati učenja. Na posredovanje barskega nadškofa dr. Dobrečiča je vzel Ford v svoje avtomobilske tovarne v ameriškem Detroitu dvanaest mladih nalih mehanikov, da bi se tam v 3 letih popolnoma izučili v avtomobilski mehaniki. V Ameriko so potovali na stroške naše vlade. Valed slabih gospodarskih razmer v Ameriki (!) pa niso mogli dokončati svojih študijev in so se sedaj po 18 mesecih vrnili iz Amerike.

Nesreče

d Požar je uničil gospodarsko poslopje posestnice Franciške Mrvarjeve na Viču.

d De tal je pogorela na sveti večer mizarška delavnica Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Zgoreli so vsi stroji, električne naprave, skoraj nenadomestljivi pa so modeli za livarske vlitke in pa najrazličnejši načrti, ki so vsi postali žrtev plamena.

d Povest o treh ribičih. Na Donavi pod Apatinom so trije ribiči naložili na svojo ribiško ladjo nad 300 kg rib. Naenkrat pa se je čoln, iz katerega so nakladali ribe na ladj, prevrnil in vsi trije ribiči so padli v Donavo. Dva sta se oprijela čolna in se rešila, tretji je pa izgubil v valovih Donave.

d Za plotom je obležala mrtva. Na Tolstem vrhu pri Guštanju je že dalj časa stanovala obč. uboga Rutar Jera, ki je bila stara že okrog 80 let. Po nesreči je prišla prebliku štedilnika, pa se ji je užgala obleka, ki je na

Srečno novo leto!

cenjenim odjemalcem in prijateljem

Medvešek Mirko

trgovina

Zužemberk

Alojzij Hotko

trgovina s mešanima blagom

Zužemberk

Albin Pehani

gostilničar

Zužemberk

Franjo Pirc

trgovina s mešanima blagom
in se vladno priporoča

Zužemberk

v desetih urah z Dunaja v Jaršah, odkoder sem hitel k dragi mamici. Ko pridem v radomeljski gozd, pozvonil na Rovih z velikim zvonom za sv. obhajilo. Takoj sem vedel, da velja to moji materi. Hitel sem, kar sem mogel. Pri Pirčevem znamenju na Rovih sem dohitel župnika Šiško, ki je nesel moji materi zadnjo popotnico. Med molitvami sem spremljal duhovnika do materine postelje. Ta popotnica je bila v teku par dni že druga — mati je že težko sopla in govoriti ni mogla več, duhovnik jo je obhajal in mazilil s sv. poslednjim oljem. Po teh svetih opravkih sem stopil k mamici, jo poljubil in ji dal piti kozarček šampanjca, ki sem ga prinesel iz gardijske kleti na Dunaju. Revica je mogla narediti le par požirkov, oči so se ji nato odprle, spoznala me je, a govoriti ni mogla, razprostrla je roki in me trdo pritisnila k sebi. Umrla je tako rekoč v mojih rokah, mirno brez vsakih bolečin, dne 22. julija 1903 ob 2 popoldne, stara 84 let. Pokopali so jo na rovskem pokopališču, v prvi vrsti, levo pri vralih; v tej gomili je počivala 18 let. Dne 19. septembra 1921 pa sem jo dal izkopati in prenesti njene in očetove ostanke v svojo grobnico pod rovskim zvonom.

Otroška leta.

Rodil sem se 20. avgusta 1850 ob 7 zjutraj v Dolenjah št. 1 pri Hudmanu, občina Rova, okraj Kamnik, kot peti med dvanaestimi otroci Jakoba in Mete Andrejka. — O tem dogodku mi je mati pozneje pripovedovala takole: »Mlatiče smo imeli, mlatili so pšenico. Rano zjutraj se je razlegel pika-poka daleč na okoli in odmeval v zagoriških in žiškib hribih, jaz sem stala v kuhinji pred ognjiščem in kuhala žgance za mlatiče; ti pa so udrhali tako neznanako, da so privabili tebe na svet. Ob pol sedmih sem morala iz kuhinje, ter hitela v štibelo, kjer se je oglašal še čez pol ure peti mlatič, in to si bil ti. Krstil te je še

isti dan gospod župnik Janez Pašič na ime sv. Jerneja. Istega popoldne pa je prišla iz Trznega pri Moravčah žalostna vest, da mi je umrla mati; dobila sem torej za mater sina!«

S hrupom in pokanjem na podu mi je rojenica preokovala burno življenje in vojni hrup; z žalostno novico, ki je došla tako hitro za veselo, pa še to, da bom imel v življenju več žalostnih ko solnčnih dni. Ime sv. Jerneja, ki so mi ga dali pri krstu, pa kaže na muketrno življenje; saj je znano, da so tega svetnika živega s kože dejali. V zibelki sem hudo kričal in materi jemal spanje, pa saj tudi drugače ni moglo biti. Pridirjal sem veselo na svet, ničesar še nisem zakrivil, pa so mi že zvezali noge in roke in vzeli so mi vsako svobodo; niso mi pustili niti breati, povili so me s povojem tako hudo in trdo, da se nisem mogel ganiti. Na ta način v plenice položena in povita stvar, podobna štruci za 28 kron — ne more drugače ko na ves glas protestirati proti takemu krutemu ravnanju. Tako povijajo slovenske matere še danes svoje dojenčke, češ, da jim potem ostanejo roke posebno pa noge ravne. Matere se še danes ne dajo počutili, da to ni higijensko, a jaz sem se teh povojev hitro rešil. Shodil sem že v enajstem mesecu.

Lahkih nog naokrog.

Toliko, da sem stal na ravnih nogah, že se je pričela špartanska vzgoja, dobil sem srajčico iz hodničnega platna; to je bila vsa moja obleka skozi dolga leta, kakaj pri nas je bila stara navada, da so otrokom napravljali hlače in čevlje šele ob birni. V tej skromni opravi sem se pridružil drugim vaškim in domačim otrokom, s katerimi smo gradili hiše in gradove iz peska in blata, postavljali mlino ob potokih, lovili rake, iskali ptičja gnezda, klestili in obirali domače in tuje sadje, nabirali jagode in borov-

latalo je hitreje. Na avtodromu v Montheryu, nedaleč od Pariza sta se poskušala v hitrosti avtomobilist in pilot. Pri tem je dosegel letalo 209.670 km brzine na uro, avto pa 206.321 km na uro.

Barv ne razločuje. — Si slisal, da je kapitan parnika Lansen upokojen? — Zakaj pa tako nepričakovano? — Ker ne razločuje več barv. S svojim parnikom je namreč zavezil v Rdečo namesto v Črno morje.

Milinar v starodavnem Rimu je potreboval en dan, da je zmel en sol moka. Dandanes pa modern ameriški mlinar zmelje v enem dnevu 30.000 sodov moka.

Most čez morsko ožino. Kmalu ko je bil o tvorjen orjaški most pri Sydneyju v Avstraliji, ki tehtal 40.000 atolov in se vzpenja skoro nad 2700 čevljev širok, prepodmo, so začeli v Italiji spravljati na dan črno o premostitvi moreke ožine pri Messina. Most bi vezal celino a Sicilijo, odnošno s krajema Paganu in Canzirri. — Zgradba bi bila viseči most, ki bi bil dolg skoro eno miljo in pol. Most bi imel dvojni tir za železnico, avtomobilsko cesto, pot

sjeje zgorela. Naenkrat je bila v plamenih in vsa opečena. Imela je še toliko moči, da se je sama spravila na prosto, padla za plot in obležala mrtva.

d Okrog raznih nezgod. Iz kotla je pljusnil razbeljen cink v obraz 26 letnemu delavcu Francu Samcu iz Lipovca pri Celju in mu prizadel hude poškodbe zlasti na obeh. — Ko je padla po domačih stopnicah, si je zlomila nogo kuharica Marija Pek v Ljubljani. — Pri telovadbi je padel 16 letni dijak Miha Grlih iz Studencev in si zelo poškodoval roko. — Pri sekanju drv se je hudo ranil v roko Ivan Žnidarič iz Ptuja.

Novi grobovi

d Ono soboto je umrla v Mariboru gospa Jožefa Premrov roj. Vilhar, hči našega pesnika in skladatelja pokojnega Miroslava Vilharja. — V Ljubljani je preminul posestnik gosp. Franc Požlep. — Pri Sv. Križu v Ljubljani so pokopali gosp. Antona Hočevarja. — V Gornjem gradu je odšla v večnost gospa Marija Tičar, nadučiteljeva vdova. — Pred nekaj dnevi je odšel v Sarajevu k Bogu po večno plačilo arhitekt Vancas pl. Požeški Josip. — V Gradcu je zapel mrtvaški zvon Adrianu Ofenheimerju, graščaku v Mariboru. — V Velenju so položili v gomilo gospo Alojzijo Melanšek. — V Sadini vasi pri Sostrem je umrl 72 letni gosp. Fran Prusnik. — V Novem mestu je preminul odvetnik gosp. dr. Furlan Anton st. — Na Homcu pri Kamniku je v 80. letu starosti zapustil solzno dolino gosp. Franc Sarec. — V Ljubljani je odšla k Gospodu po plačilo 18 letna trgovska učenka Il. letnika gđe. Zvonka Breznikova. — V Mozirju je zapel mrtvaški zvon gospej Franciški Marolt. — V mariborski bolnišnici je izdihnil gosp. Franc Golob, tajnik posojilnice v Rušah.

— V deželni bolnišnici v Belgradu se je preselil v srečno večnost vojni kurat v Zaječaru gosp. Franc Pavlič. Truplo bo pripeljano v Kamnik. — V Rajhenburgu je zaspal v Gospodu zlatomašnik gosp. Franc Nachtigal. — V Ljubljani je zapustila solzno dolino v 79. letu starosti Idrifčanka gospa Marija Božič, teta dr. Mirka Božiča in ing. Cvetka Božiča. — Na ljubljanskem svetokrižkem pokopališču so položili v hladno gomilo gosp. Piškurja. — V Mokronogu je zatisnila na veke oči gđe. Vera Zihel. — V Mariboru so položili na mrtvaški oder poštnega kontrolorja v pokoju gosp. Alojzija Karbo. Naj počiva v miru!

Razno

d Prošnja. Kdor bi vedel, kje se nahaja Rudolf Lavrinec, star 18 let, naj bo tako dober in to takoj sporoči na naslov: Marija Lavrinec, Puštal, p. Škofja Loka.

d Tatovi so vlomili med prazniki v blagajno Gospodarske zveze v Ljubljani. Odnegli so okrog 3000 Din našega denarja in 390 ame-

riških dolarjev, torej skupaj okrog 35.000 Din.

d Pobegnil je iz zapora okrogne sodišča v Mitrovici že drugič zločinski zločinec Alojz Horvat. Z njim je pobegnil tudi kaznenec Slavko Živkovič.

Novoletna

*Kakšno bo leto, ki stopamo vanj?
Koliko misli vreniti in sanj?
Morda nas pa razočara,
Slabši, kot določa bo stara?*

*Kakšno bo leto? Prinese li škralt
bajen zaklad, dragocen in bogat?
ali začetek življenja
bo brez težav in trpljenja?*

*Ne varajmo se, bratje!
Zaklad preveč je skrit,
da nam bi bil ubogim
semjanom kdaj oči!*

*In trudi se in bori
in pojdi Bog ve kam,
bremenati ti nikoli
nihče ne vzame z ram.*

*Življenje brez zaklada
prepolno bo težav!
Le to Bog prosimo,
naj v sreči vige — ljubav!*

*Ljubav nosila svoje
in tuje bo gorje,
in brisala trpčim
in sebi bo solze.*

*Ljubav edina polna
čarobnih je darov.
Prinese nam tlažbo
in čas ustvari nov!*

Franjo Neubauer:

Pohitite
z naročilom, ako še nimate
Družinske Pratlke
1933

Zaloga poide kmalu po novem letu!

za voze in okrajek za pešce. Načrt so napravili tako premišljeno, da bi bil most v slučaju vojne popolnoma zaščiten tako proti napadom iz zraka, kakor tudi proti napadom s kopnega ali z morja.

Z elektriko preizkušajo živila. Ravnatelj za lov in ribarenje, R. J. Kenney v Bostonu je objavil, da se more s pomočjo električne priprave dognati, kateri raki so užiti in kateri ne. Tisti rak, ki se ne grne na rahel električni tok, ako se ga spusti skozi njega, ni primeren za hrano. — Zdrav rak ob električnem toku poskoči, ali se pa vsaj njegov rep krčevito zvije. Ta nova priprava se bo uporabljala na milijonih rakov, ki pridejo v tej državi na trg vsako leto.

Jezero smrti. Neki afriški lovec poroča v nekem glasem strokovnem časopisu o doživljajih na potovanju v osrčje južnoafriške Afrike, kjer leži »jezero smrti«, ogromno močvirje, ki meri nad 100 km v dolžino in nad 75 km v širino. Jezero je obraščeno z mahom in ga lahko z vso pravico smatramo za živalsko pokopališče. Človek, ki se mu približa, uzre že od daleč na tisoče in tisoče živalskih okostnjakov, ki štrlijo iz vode.

nice, jeseni pa gobe, pa vabili murenčke iz toplih zemeljskih luknjic, drezaje jih z blisko:

Murenček!
pojdi ven,
t' bom sirčka dav,
komat na vrat
na dolgo njivco
ajdo s' jat!

Tako smo jim peli in bili veseli. Pa znali smo tudi druge, še lepše; če smo žabe lovili:

Zaba pravi kvek, kvek, kvek,
primi jo za zadnji evke!
Zaba skoči v luknjico:
primi jo za suknjico!
Če ti pa kaj reče,
primi jo za pleče!

Ali pa tisto:

Miha Pavliha
je žabe kovav,
je kleše nastavu,
je kladvo prodav.

Bratu Pavletu, ki jo je nekoč skupil, ko je sosedu otresal cimbare, pa smo zagodili:

Na štenjah sem stav,
sem cimbare brav,
pa Luka prikuka,
me s paleo nasmuka,
sem letu po trat,
sem padu stokrat,
sem rajtu vekat,
sem se mogu smejat!

Ko smo zagledali berača, ki je krevljal proti Vrholam, pa smo zažingali tisto:

Hej Tomaž!
kam krevljaš?
V vrhovsko vas
po par klobas.
Če jih prodaš,
dani ne znaš;
če jih sneš,
dani ne smeš.

Posebno radi smo spuščali papirne barčice po vodi. Nekoč smo se igrali pri bajerju pod hišo s takimi papirnimi čolnčiči, kar se mlajši bratec Francek preveč nagne čez rob in pade v meter globoko vodo, ki ga je takoj zakrila. Utonil bi bil prav gotovo, da ga ni starejši brat Anton zgrabil za lase in ga potegnil ven. Francek pa svoji usodi ni ubežal, o čemer bom pozneje govoril. Za ta pogumen Antonov čin smo prejeli vsi skup drug za drugim občutno očetovo pohvalo v obliki smrekove sveže palice, ki nam je zapustila tudi nekaj črnih prog in nam vzela za nekaj časa veselje do papirnih barčic.

Vendar pa je ostalo v nas še vedno toliko kipečega življenja, moči in prešernosti, da bi bili hoteli znesti s tečajev ves svet. Tako smo nekoč zakurili prav pod kozolecem v dolini velik ogenj, da si spečemo krompirja, ki je ravno zorel na sosednji njivi.

Bilo je lepe sobote popoldne. Solnce je še gorko sijalo v čistem jesenskem zraku, čez borove gozdove sem pa so peli zvonovi bližnjih cerkva. Otroci smo jih radi poslušali. Globoko in mogočno je klical homški zvon iz zapada:

Prid' k men gor!
prid' k men gor!

Božična žrtev

Sam mi je pravil in zatrjeval, da je to njegova božična povest. Komaj sem mu verjela, ker se mi je zdel čisto drug in drugačen kakor oni ubogi, o katerem mi je pripovedoval. Pa vendar je zvenela stara bolest in novo veselje iz pripovedovanja:

Bilo je 24. decembra. Zimska megla je polnila mestne ulice in zakrivala vhod in izhod, ko sem bil izpuščen iz ječe. To pot nisem dolgo sedel, pa je bila zopet stara storija: v pijanosti sem začel prepir in pretep, telesna poškodba — in korak za železno mrežo je bil hitro storjen.

Kar sem imel ob prihodu s seboj, mi je jetniški paznik zopet izročil in ko so se težka vrata zaprla za menoj, sem potikal v nahrbtnik: pač, steklenica za žganje je bila še notri. Potrčel sem jo in zaslišal pomenljivo pljuskanje, a ven je nisem vzel. »Kdo ve, dan je še dolg mi je šinilo skozi glavo. Takoj nato pa sem se zavedel ob misli »delo«.

Sicer sem zmajal z glavo, vendar sem že zavil skozi široka vrata na dvorišče, polno voz in vozičkov ter vprašal po delu. Molče je odkimal skladiščnik. Obrnil sem se in odšel na božični semenj, pa tudi tam ni bilo nič dela; ponudil sem se še tu pa tam, a nihče ni imel dela zame. Nekako boječe so zapirali vrata pred menoj. Meni pa se je zdelo, da so vsa ta zaprta stanovanja tudi neke vrste ječe, v katerih je zaprta dobrota in usmiljenje, pa ne more ven do siromakov.

Ze je vrela jeza v meni. Sneg na moji ponošeni obleki — medtem je namreč začelo snežiti — je vselej skopnel, ko sem hodil po dolgih vežah in hodnikih; začel se je oglašati želodec. Roka je zopet posegla po steklenici, pa se zopet odmaknila, nisem sicer vedel za-

kaj, a nekako ježno sem pomrmal: »Zvečer, ko bodo vsi drugi veselili«.

Brez cilja sem hodil iz ulice v ulico mimo razkošnih izložb. Zgodnji mrak je lezel iz kotov in ovinkov, rumene, zelene in rdeče luči so svetile v gosti metež. Iz trgovin so odhajali ljudje z zavoji in zavojčki, veselili in smehljajočih obrazov, v nekakem predokušanju veselja, ki ga bodo povzročili izbrani darovi. Meni pa je začelo v srcu glodati vprašanje: »Kaj bi jaz mogel dati in komu?« Tedaj me je zagrabila vsa beda mojega samotnega življenja: saj nisem imel nikogar na svetu, ki bi ga

mogel razveseliti, pa tudi sam nisem imel česa pričakovati, saj v žepu nisem imel ničesar.

Storkljaj sem naprej po blatu in snegu, a nisem niti opazil, da so se hiše razmaknile in ostale že daleč za mano, le zasnežena ravni- nina je ležala daleč okoli. Roka je vnovič in to pot krepkeje prišla steklenico. Ozrl sem se le za nezasneženim prostorčkom, kjer bi sedel, popil žganje in potem morebiti zaspal — za vedno.

Pognal sem se okoli ovinka, a obstal kot pribit. Pred menoj je stala kapelica; Mati Marija je držala božje Dete nekako s stegnjenimi rokami, kakor da ga ponuja meni. V njeno krono se je naletel sneg, tudi njen plašč je bil kakor hermelin. Detetova plenička pa je bila snežnobela. Iz nje pa je dvigalo bele ročice k meni, kakor da prosi: Daj mi vendar, daruj mi nekaj!

Se sem držal steklenico z žganjem v roki, odmašil sem jo in izlil vse Jezuščku pred nogo.

Strah me je obšel, ko sem to storil, — zdaj nisem imel ničesar, prav ničesar več! Zaihtel sem, a ne iz kesanja, ker sem vrgl zadnje od sebe, ampak iz veselja, ker sem se čutil tako prostega, kakor že dolgo ne. Kakor da sem z žganjem izlil svoje staro življenje, svojo grešnost, svojo jezo in bolest zaradi svoje zapuščenosti.

To sprostilno ihtenje mi je pokazalo Onega — bil je kakor čudež, ki ga je naredil obdarjeni Jezušček — čigar dobrota in ljubeznipolno usmiljenje ne sedi za skrbno zaklenjenimi vrati in me je z ljubečo roko potegnil k sebi. V božični noči sem postal čisto drug človek in Jezušček mi je moj uboren, ničvreden dar sto- in tisočkrat povrnil.

Pošijite naročnino!

O! jutra sem pa je pritrkaval rafolski:

Povhen talar nudeljnov,
povhen talar nudeljnov,
pa nič mesa!

V St. Vidu je zvonilo mrliču. Iz juga sem je nosil veter k nam žalostno vdano pesem:

Tam bo bolj,
tam bo bolj!

A mi smo bili mladi in razposajeni, pa smo ob praske- tajočem ognju zapeli še tisto o narobe svetu:

Solnce sije,
dežek gre,
malen melje
brez vode;
dekla pometa
brez metle,
hlapec pleše
brez noge.

Kavno smo bili v najlepši viži, kar se oglasi od daleč krič: Kanalje! Vam bom že dav metlo! In naenkrat se je pred nami namesto metle pojavila znana očetova palica in nas razkropila na vse strani ter še ob pravem času odvrnila nesrečo požara, ki bi bila lahko nastala v sled naše nepremišljene objestnosti. Odslej smo pekli krompir na paži, v Erjavcu, v Varaušici in v gornjem borštu.

Prikimala je mrzla zima, zapadel je debel sneg in napravil nam otrokom veliko veselje. Privlekli smo sani izpod strešja, nataknilli stare krevse na noge in hajdi se sankat na Laz pod Galežem v sami srajčki. Neizkušeni otrok bežal kakor telček kar tjavendan, ne da bi videl nevarnost, ki mu preti. Francek in jaz v samih srajčkah sva se pri sankanju hudo preumazala. Ko sva prišla domov,

sva morala takoj v posteljo. Zdravnik, tedanji stari Rus iz St. Vida pri Brdu, je dognal pri obeh pljučnico, kateri je Francek, moj mlajši bratec, podlegel v treh dneh, dne 2. januarja 1858. Ko je ležal na mrtvaškem odru, je bilo meni tako slabo, da so mi držali že luč in mi svetili v večnost. Ker sem pa bil starejši in tudi močnejši, sem prestal nevarno bolezen, ki me je oslabila za dolgo časa; popolnoma sem okreval šele čez leto dni. Vzrok te nesreče in izgube brata je pripisovati tudi stari peči v hiši, ki se je tisto zimo zrušila in očeta prisilila, da jo je moral v najhujšem mrazu znova postavljati, kar je trajalo precej časa. Med tem pa smo otroci zmrzovali v mrzli hiši, kakor zajci v grmu. Krona premraženja pa je bilo seveda sankanje v sami srajčki brez hlače in gorkoga obuvala.

Pastirska smola.

Ko je bila paša po dobskih gozdih in livadah še prosta, je bila živina skoraj ves dan zunaj in se je po pašnikih sama krmila, pastirji pa so jo morali čuvati. Prišel je pa dan žegnaja, ta dan pa so hoteli pastirji nasititi živino že navsezgodaj, da bi bili potem prosti in bi se mogli udeležiti cerkvenih slavnosti tega dne. Poglejmo, kaj so uprizorili ti paglaveci! — Ze ob treh zjutraj, ko se je začelo daniti, so gnali živino skoz gornje gozde na Boštjanov, po domače Pečehnov travnik, kjer je rastle lepa mlada trava. Živina jo je rada jedla kakor solato. Kmalu je travnik izgledal kakor da so ga pokosili kosci. Živina je bila sita, da jo je bilo veselje gledati, a človek ne hvali dneva pred večerom! V trenutku, ko je bilo vse pripravljeno za odgon in vrnitev, so se pojavili Boštjanov oče z vrvo (štrikom) v roki. Velika zmešnjava je nastala med pastirji. Nekateri so, zapustivši živino, zbežali v gozd, drugi pa niso izgubili zavednosti ter poganjali svoje krave, da jih rešijo pred rubežnico.

Položaj okostnjakov kaže, da so živali utonile v strahnem strahu, ko so se ho- tele rešiti z begom. Na tem orjaškem pokopališču so zastopane vse vrste al- riških živali, najgroznejše pa se dojmijo gledalca o- kostnjaki slonov, ki stoj- navpično z okli v zraku. V tem »jezeru smrti« bi la- ko Afričani zbrali narav- nost velike množice slono- ve kosti, vendar v strahu, da se ne bi pogreznil v močvirje in v bojazni pred strahovi poginulih živali se okostnjakom ne upajo približati.

Brezplačno kopališče za otroke. Mestni svet v amerškem Chicagu je odredil, da se dovoli o- trokom pod 16. letom brezplačno uporabljanje omarič za obleko na vseh mestnih kopališčih tekom delavnih dni med tednom. Obenem je svet napravil prošnjo tudi na vodstva parkov, da naj v svojih kopališčih isto odrede.

Navadno je, da človek doživlja zadovoljnost v petih meri: žalost in drugo pa v obilni meri.

Pri zdravniku. Zjutraj na tešče — rate popši — kozarec mlačne vode. — To že dolgo delam, go- sovd zdravnik, samo da pravi moja gospodinja te- mu kava.

PO DOMOVINI

Ob sklepu leta (Ribno pri Bledu)

Kljub velikemu pomanjkanju denarja in brezposelnosti je v letu 1932 v našo župnijo prihajalo 13 vsakdanjih »Slovencev«, 86 »Domoljubov«, 92 je bilo Mohorjanov ter nekaj naročnikov nabornih listov. Ostanimo vsi tudi v prihodnje zvesti naročniki. — Med letom so naši vrli gasilci obhajali 30 letni jubilej obstoja gasilskega društva; bila je sv. maša in blagoslov nove motorke. Voda pa je zahtevala svoje žrtve. Trije so utonili, eden v Blejskem jezeru, dva v Savi bohinjski. V novo leto stopamo z zaupanjem na boljše čase. Bog daj!

Požar. (Polhov gradec.)

V četrtek zvečer okoli 8 je zopet vznemiril naše ljudstvo uničujoči požar in sicer tokrat pri posestniku Dolencu Blažu v Dolenji vasi št. 3. Pogorel je dvojni kozolec s podom. Nevarnosti za druga poslopja ni bilo. Škoda je precejšnja in je delo krta z zavarovalnico. — Naši otroci so opustili starokopitni način pozdravljanja in se oprijeli novega, modernega.

Prosveita (Mavčiče pri Kranju)

Na novega leta dan nastopijo na našem odru članč. dramskega krožka z veseligrto Voda. Ni mi treba hvaliti in priporočati te igre, saj se je že itak mnogo pisalo o njej. Komedija se hvali sama. Dokaz temu je sijajen uspeh, ki ga je doživela že na nekaj odrih na deželi in v gledališču v Ljubljani. Upamo, da bo vzbudila tudi pri nas mnogo veselja smeha. Zato vabimo vse, ki hočejo biti ob novem letu dobre volje Pevske vločke k Vodi bo ob spremljevanju tamburaškega zbora pet moški in močan pevski zbor. Tudi med odmori bodo igrali tamburaši.

Silvestrovo. (Dol pri Ljubljani.)

Naše katol. prosvetno društvo priredi v soboto 31. decembra ob 8 zvečer »Silvestrov večer« pri pogrnjenih mizah s prav peštrim sporedom: Tetka na konju, Fantje na vasi, Mutec pri zasliševanju, razni kupleti, ter »Staro in novo leto«. Prireditev se vrši v novi krasno preslikani dvorani prosvetnega doma, ki napravi veličasten vtis, zlasti imponira spredaj nad zastorom prosvetni znak, ki kaže v znamenju odsevalnega križa vse naše prosvetno delo. Vsa dela so izvršili vrli domači fantje, predvsem slikarska pom. Aleš Franc in Moder Ivan. Vsem fantom naj velja za to nesebično delo prav toplo priznanje! V soboto zvečer pa vsi v »Prosvetni dom«!

Novice (St. Gotthard)

Ko se bliža leto svojemu koncu, vzbudimo par spominov na preteklost. Posebnih nesreč in vremenskih nezdov ni bilo v naši fari, edino suša je prizadela na polju občutno škodo. Zalostno je to, da naši izseljenci prihajajo domov, ker jih tujina ne more več zaposliti, doma pa tudi ne dobe primerne zaslužke. — Vožnja lesa s rudniku v Zagorju je nastavljena, kar zelo škoduje mnogim posestnikom. Brezposelnih delavcev in kočarjev je vedno več, denarja ni močeno nikjer dobiti. Smrtnih slučajev smo imeli samo 15 doma, ena oseba, Ivana Košiček je umrla v bolnišnici v Ljubljani. Poročeni so bili štirje pari, oklicani šest; rojenice so se oglašile 29 krat. Katoliško prosvetno društvo se pripravlja na igro. Ker v adventu ni bilo močeno, priredimo na praznik sv. Treh kraljev, dne 6. januarja popold. znamenito igro »Slehernik«. Ker je ta igra po svoji vsebini nekaj novega in vspodbudnega, se domačini in okoličani pri- izno vabijo k udeležbi.

Razno (Mirna peč)

Ob pričetku novega leta se vsi stari Domoljubovi naročniki zopet naročimo na naš pri- ljubljani list, po tudi novih naročnikov se ve- selimo. Saj s tem tudi zavarujemo svojo hišo za 1000 Din, torej plačamo samo zavarovalno.

Domoljub pa dobimo zastoj. Res je pomanjka- nje denarja, a vendar dobrega berila ne sme manjkati v nobeni hiši. Davki so večinoma po- ravnanji. Zamudniki so bili nemalo presenečeni, ko je davčni uradnik s dvema orožnikoma hodil po hišah zaradi davkov. — Kažejo se posledice slabe letine. Vedno več je beračev. Imejmo do- bre roke za tiste, kateri so res usmiljenja vredni.

Novice (Raka pri Krškem))

V zaton hite poslednj. dnevi leta, odevajoč v pozabnost dobro in hudo. Velikonočna proce- sija se je vila po snežni gazi, poletje pa je po- streglo z uničujočo sušo. Svinjska kuga je mar- sikateremu spraznila svinjake, včasih dokaj do- ber vir gospodarskih dohodkov. Primanjkovalo bo živinske klaje. — Davca je nekaj otrokom nagajala. Drugače smo pa zdravi ko le kaj, ves mesec gruden nismo imeli mrliča. Skozi vse leto pa, pravijo, da jih je umrlo 40, a rodilo se jih je 78. Torej umrli ne bomo še! — Na praz- nik Brezmadežne so se pomnožile vrste v dekl-

ski Marijini družbi. V nedeljo nato, so pa, ne odru prosv. društva domači gasilci z nekaj pri- zori pokazali svojo umetnost. — Še to-le: ču- jem, da se rojaki, raztreseni po zemeljski obli, zanimajo za novice iz rodnega kraja, ki jih od časa do časa priobči Domoljub. Naj pa ponese med nje še novoletni pozdrav domovine, želeč jim srečno in blagoslovljeno novo leto!

Zgleden naročnik.

(Sv. Lucija pri Begunjah.)

Posestnik Matej Perne je zgled zvestega »Domoljubovega« naročnika. Že 58 let prihaja »Domoljub« v njegovo hišo. Sedaj v 63 letu ga je napadla nevarna pljuč- nica, pritisnil je še mrt- vovod in vnetje rebrne mrene, tako da je bilo njegovo življenje v ne- varnosti. Pa je njegova močna narava krizo pre- magala in se mu je zdravje zboljšalo. Bog mu daj še mnogo sreč- nih in zdravih let!

Udeležence prtkrojevalnega tečaja za damsko krojenje, ki se je vršil v Sodražici pod spretnim vodstvom krojnega učitelja g. Alojzija Knaflja. Tečaj je priredil na prošnjo zadruge krojačev in krojačic za sod. okr. Ribnica in Vel. Lašče URAD ZA POSPESEVANJE OBRTI. Tečaja se je udeleževalo 26 krojačic in en krojač

MED BRATI V TUJINI

Pozdrav iz Amerike (Cleveland)

Čenjeni gospod urednik! Naročam »Domoljuba« tudi za prihodnje leto, kajti brez njega ne morem biti. Saj mi prinaša polno novic iz moje domovine. Vsak teden me redno obišče in takoj ga prečitamo od začetka do konca. Pa ne samo naša družina; tudi drugi ga dobe, tako da roma od hiše do hiše. Mi vsi želimo, da bi bila v domovini sleherni hiša čitateljica in naročnica »Domoljuba«. Vesele praznike in srečno novo leto želimo uredništvu, vsem naročnikom in čitateljem, posebno pa mojim staršem in bratom pr. Sv. Valburgi, želeč vsem zdravja in obilo veselja. Vaš naročnik Frank Zore, 1037. E. 70. Str. Cleveland O, USA.

Pismo iz Amerike (Cansas City)

Gospod urednik! Pošiljam naročnino tudi za prihodnje leto. Silno rada prebiram novice iz starega kraja. Tudi jaz vam hočem sporočiti par novic. S svojimi tremi otroki živim v daljni, tuji deželi. Posebno za božič človek občuti do- tožje. Res je, da se nam tu ne godi slabo, da imamo zaenkrat kljub krizi vsega dovolj, toda tiste toplote in sreče, ki jo človek občuti na Sveti večer doma in v domači cerkvi, v tu-

jni ni. Kot rečeno, zelo rada prebiram novice iz starega kraja. Posebno me zanimajo one, iz moje ožje domovine, doli ob Kolpi. (Doma sem v Srebotniku.) Ravno od tam pšejo, da je sadje dobro obrodilo in da bodo nakuhali veliko žga- nja. Tu ga pa kuhamo iz koreze, krompirja, subega grozda in mešamo s sladkorjem, pa ni dosti prida. — Delavske razmere so v Ameriki silno slabe. Morda ni nikjer toliko lačnih ljudi, kakor v Ameriki. Sedaj, ko so minule volitve, nam obetajo boljše čase. Zaenkrat še prav nič ne kaže, da bi se obracalo na bolje. Mnogo se sedaj govori o odpravi prohibicije, ker so pri volitvah »mokre« zmagali. Druge države imajo menda pripravljene ogromne množine vina, pi- va in žganja za Ameriko. To bo lušno! — Po- zdravljam vse prijatelje »Domoljuba«, posebno pa svoje znance in svaščane v Srebotniku ob Kolpi in jim želim vselej prazniške in srečno novo leto. — Anica Stimec.

Novoletna voščila iz tujine

Boucher (Francija): Franc Knavs, Papcži pri Osilnici in Ivan Gasperoc, Irlib pri Gerovem. Dortmund na Westfalskem: Marija Dolenc in Johana Zvart.

Aumetz (Francija): Poteko Marjeta, Tol- majner Marija, Vončina Josefa, Levari Cika.

Pravilna nega las

ina za posledico, da se krepi in hrani koža na temenu, da se koreninam lasov dovede sveža nova hrana, odnosno da se vzbuji normalno delovanje korenin z medicinsko preizkušenim sredstvom kakoršna je Fellerjeva močna Eisa-pomada za rast las (Tannechina pomada), ki obenem odstranja perhaj, preprečuje izpadanje las in prežgudno osi-

venje, ter ohranja lase mehke in g. b. Mnogo se greši s tem, da se vedno menjavajo sredstva za nego las, ravnanje se po kakršnekoli nasvetu strokovno neukih ljudi in na ta način sili koža in lasni koren, da se protinaravno navajata vedno na nova sredstva. Zato svetujemo, ostanite pri Fellerjevi Eisa-pomadi. Po pošti 2 lončka z zavojujo in poštino vred Din 40.— pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubičica Donja, Elia trg 16, Savska banovina.

Naznanila

n Katoliško prosvetno društvo na Vrhopolju pri Moravčah vabi k proslavi, ki jo priredi na sivega leta dan popoldne ob 3 v tukajšnjem prosvetnem domu s sledečim sporedom: 1. Petje moškega in ženskega zbora, 2. »Za srečo v nesrečo«, žaloigra iz slov. izseljeniškega življenja v 3. dejanjih. Sedeži po Din 4, stojšča Din 2. Pridite! Odbor.

Silvestrov večer priredi Katol. prosv. društvo pri Sv. Jakobu ob Savi. Začetek ob 8. Vstopnina nižana. Vabljeni vsi!

n Ribnica. V ponedeljek 2. januarja na nemani dan bo obena zbor Rešetarke zadruge ob pol 11 v dvorani kot običajno.

n Prosvetna društva, ki so pridržala na ogled poslani jim izvod igre »Vodac in ki so prejela naročene izvede, prosimo, da čimprej poravnajo tožarne račune, da nam na ta način prilrajajo stroške opomina. Društvo, ki so vrnila knjigo po pretečenem roku za ogled ali ki so vrnila pokvarjene izvede, bomo knjigo vrnilo kot naročeno. — Ob enem naznanjamo društvom, da izide v nekoliko dneh drugo dramsko delo islega avtorja (Vombergarja): »Vrnitev. Igra je v gotovih ozirih lažja za uprizoritev kot »Vodac«, ker zahteva manj igrancev (10 oseb) in je zelo primerna za božični ali postni čas! Zahteva tudi le dvojno scenerijo, sobo in pokrajino. Ker mnoga društva ne pazijo na to, da bi knjigo vrnila res nepoškodovano, te igre ne bomo posiljali na ogled! Pogoji za nje uprizoritev po so isti kot za »Vodac« (veliki odr 6 knjig, ostali 4, mali in revni odr 3. S tem so društva oproščena avtorske tatlje). Naroča se istotajn kot »Vodac«: pri založbi Misijonske tiskarne, Groblje - Domžale, pri Prosvetni zvezi v Ljubljani ali pa pri avtorju: Joža Vombergar, Ljubljana VII., Celovška cesta 14. — Vsa društva in odra opozarjamo na predstave komedije »Vodac« v Narodnem gledališču v Ljubljani, kjer si jo lahko ogledajo kot vzorec za svoje prireditve, zlasti, ker jo bodo nekajkrat uprizorili tudi čr nedeljah popoldne.

Društva, ki nameravajo sprejeti veseligo »Vodac« v svoj gledališki spored, naj takoj naročijo še nadaljnjne potrebne izvede, da si pridobijo pravico do uprizoritve; kajti pozneje, ko knjiga pade, se bo od odrov, ki tedaj ne bi mogli več ugoditi iztelevanim pogojem glede števil knjig, zahtevala avtorska tatlja 8%. Knjige je na razpolago samo še 250 izvodov. Ugoditi nam bo torej mogoče s knjigo le še okrog 60 odrom.

Dobre knjige

Luč s gora. Iz življenja mladega fanta. Spisal Fr. Weiser, D. J. Poslovenil Jože Jagodic. S šestimi slikami. Založila Jugoslav. knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izvodu 15 Din, vez. 22 Din. — Ni kmalu povesti, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska, kakor »Luč s gor«. Mlad študent, ki ima verne starše, pride iz lepih sončnih gorskih krajev v velenje. Vse mu je tuje, neumljivo. Njegovi tovariši bi ga radi spravili za seboj na kriva pota. Življenjsko resnično in psihološko globoko nam riše pisatelj boje mlade duše, ki pri vseh preračunanih zapeljivostih ohrani čistost in vero neoskrnjeno. Pri tovariših začne njegova fantovska po- božnost in odločnost imponirati, njegov ugled raste. O Marijini kongregaciji začne govoriti s spošтова- njem. Vsem, ki še niso popolnoma pokvarjeni, je ta mladi fant močna opora v borbi za krepost. — Kako lepo je pisatelj oziral ljubezen do domačih planin, do matere, do domačih krajev in ljudi! Kakor da bi čital zgodbe našega študenta, ki se ustavlja brezverskemu toku. Prevod je uglasen, lep. Za dijakle in druge fante prav lepo božično darilo.

Vsem odrom priporočamo sledeče dobre in domače ljudske igre:

»Vodac«, vlezabavna komedija, ki jo igra tudi Narodno gledališče v Ljubljani.

»Vrnitev«, žaloigra iz slovenskega kmetijskega življenja, povojna drama.

Sv. Trije kralji. Timmermans-Veterman-Kurel. Božična legenda v treh dejanjih.

Vse tri knjige se naročajo pri založbi Misijon. tiskarne v Grobljah, Domžale, pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, prvi dve tudi pri avtorju: Joža Vombergar, Ljubljana, Ljubljana VII., Celovška c. 14.

Radio

od 29. decembra 1932 do 5. januarja 1933.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 17.30 Salonski kvintet, 22.00 Čas, poročila. — Četrtek, 29. dec.: Opoldne radio kvartet, 18.30 Mreža, karitativni organ pri nas in njihova bodočnost, 19.00 Važnost transplantacije za zdravstvo, 19.30 Pogovor s poslušalci, 20.00 Koncert »Ljubljanskega šramel kvarteta«, vmes poje g. Mirko Premelj. 21.00 Kvartet pihal, 21.45 Prenos iz kavarne Zvezda, 22.30 Plošče. — Petek, 30. dec.: 18.30 Benečani, 19.00 Vzgojni problem brezposelnosti, 19.30 Zdravstveno vprašanje za družino in dom, 20.00 Prenos iz Beograda. — Sobota, 31. dec.: 17.00 Salonski kvintet, 18.00 Vzgojni pomen potovanja v tujino, 18.00 Zvonjenje, 18.45 Novoletna blagovest naše postaje in koledniki, 19.00 Prenos iz Zagreba: Trije mušketirji, 22.00 Vesela ura, sodelujejo gđ. Danilova, g. Danilo in Povhe, 22.45 Fantje na vasi, 23.15 Plošče. — Nedelja, 1. jan.: 7.30 Prva pomoč pri živini, 8.00 Nasveti za kmetovalce, 8.15 Gimnastika, 8.45 Poročila, 9.00 Versko predavanje (dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski), 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.00 O vremenskih napovedih, 10.30 Šah, 11.00 Salonski kvintet, 12.00 Čas, poročila, plošče, 15.00 Perutinarstvo, 15.45 Samospevi Lovra Korenčana, 16.15 Veseligo: Matiček se ženi, 17.30 Plošče, 20.00 Delavska godba Zaria, 21.00 Tamburaški sekstet, 22.00 Čas, poročila, Salonski kvintet. — Ponedeljek, 2. jan.: 18.30 Esperanto, 19.00 Srbohrvaščina, 19.30 Zdravstvena ura, 20.00 Prenos opere iz Beograda. — Torek, 3. jan.: Opoldne radio kvartet, 19.30 Nemščina, 19.00 Jadransko morje tekem let, 19.30 Železniki, kraj in okolica, 20.00 Prenos iz Dunaja: Večer Joh. Brahmana, 22.15 Plošče. — Sreda, 4. jan.: 17.30 Otroški kotiček, 18.00 Salonski kvintet, 19.00 Ruščina, 19.30 Literarna ura, 20.00 Prenos iz Prage: Jenufa, opera, 22.15 Plošče.

Pozor, člani bivše Vzájemne pomoči!

Podpisani nudim članom bivše VZAJEMNE POMOCI v Ljubljani radi njih zgube brezplačni nasvet. V poštev pridejo samo taki člani, ki že posedujejo polico te pomožne blagajne bodisi za posmrtnino ali pa doto.

JOŠKO ŠAMSA, zastopnik
Dol. Retje 7, p. Velike Lašče.

Pozor! Trgovci Pozor!

Prvovrstni koruzni in činkvantin zdrob, najboljšo pšenično, rženo, ajdovo, koruzno in krmlino koruzno moko ter vse mlevske izdelke nudim po najnižjih cenah

Ignac Rebolj, Trzin

trgovec z deželimi in mlevskimi izdelki

Usnjate suknjiče

od 445—600 Din dobavlja vsako množino dobro znana trrdka

Fr. Zalokar
Mengeš 41.

Svojim cenjenim gostom
prav srečno novo leto

Restavracija 6 „Pri šestici“

Rezi Zalaznik

Srečno novo leto želi

Slavko Bole, tovarna suknja in pletenin
Zapuže p. Lesce

Srečno novo leto želi

Elektrovaljni mlin Trata
Škofja Loka - kolodvor

Srečno in veselo novo leto 1933 želi

Bogataj Vinko, klobučar, Radovljica

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Albin Lampič

Crnuče, Ječica

krojač

Veselo in srečno novo leto želim vsem svojim gostom in obiskovalcem

Franco in Franja Pečar

CRNUČE, p. JEZICA

gostilna in trgovina

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRITZNER za dom, industrijo in obrt vseh oprema!

Istotajn šitarski pletilni stroj DUBIED

ok v vsakoj brespla- čen, — Niže cene.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

Telefon 2913

blizu Prešernovega spo- menika za vodo.

Večletna garancija. Tudi na obrnke.

Zaloga v Kranju: Trgovina Lovčnik.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želim veselo in srečno novo leto, ter se jim priporočam še za nadaljno cenj. naklonjenosti, da me obiščete pri nakupu tudi v bodoče

IVAN OSREDKAR

manufakturna trgovina

KRANJ, Glavni trg

Veselo in srečno novo leto 1933

želi vsem svojim prijateljem in znancem

Leopold Šega, Vel. Lašče

trgovina z mešanim blagom, in gostilna, zaloga trboveljskega cementa, zaloga vseh vrst opeke opečarne v Ribnici, zaloga betonskega železa in ostalih vrst stavbenega materiala.

